

N:o 173.

Af Herr **L. J. Hierta:** Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande tillsättandet tills vidare af en Inspektör öfver gymnastikundervisningen i Riket, samt om anvisande af anslag till arfvode för en sådan befattnings innehafvare.

Bland nyare tiders stiftelser af fosterländskt ursprung finnes knappt någon som intager ett för hela folket viktigare rum, än gymnastiken. Detta ursprung tillika med dess uppfostrande, militäriskt bildande och helsogifvande rigtning gör den till en nationel angelägenhet. Stiftad för snart sextio år sedan af en snillrik och i sin sak stor man, har den småningom blifvit allt mer omfattad såväl af allmänhetens förtroende som af Konungens och Representationens välvilja. Dess centralanstalt har i hufvudstaden en egen, nyligen ombyggd gårdstomt med välordnade läro- och öfningssalar samt väl aflönade lärare; och öfningarne äro nu anbefallda i alla Rikets skolor, de flesta elementarläroverk försedda med vid centralanstalten bildade lärare, och äfven vid folkskolorna införas de efter hand.

En brist vidlåder dock ännu den vackra skapelsen. Det är kontroll och tillsyn öfver huru den skötes i Rikets alla vidt spridda skolor. Äfven det till sin grund bästa och i sina stadganden riktigast organiserade kan falla i vanvård, om det saknar tillsyn. I synnerhet fordrar en ny sak detta för att vinna stadga, enhet och fast grund genom väl ordnade metoder och ingjutande af en lifaktig anda. Den mindre skicklige läraren på en aflägsen plats behöfver anvisningar af en kunnigare; den skicklige behöfver uppmuntran och erkännande af en högre stående; alla behöfva det öfvervakande öga, som kallas *inspektion*. Folkskolorna hafva ett sådant i sina inspektörer, och man har sett, hvilken stor nytta detta har för undervisningen medfört, ej blott i hufvudstaden, utan äfven i landsorten. Men desse inspektörer kunna icke inspektera gymnastiken, de sakna i denna speciela gren all erforderlig kunskap.

Behofvet af en sådan kontrollerande tillsyn har ock af Regeringen varit insedt, och 3 § i stadgan för centralinstitutet af den 8 Januari 1864 ålägger institutets direktion att "ega inseende öfver gymnastikundervisningen vid Rikets elementarläroverk och folkskolor", och 4 § stadgar, att "direktionen för utöfnin- gen af detta inseende eger att genom dertill lämpliga personer låta inspektera

gymnastikinrättningarne"; — men sjelfva denna direktion har genom en underdånig skrifvelse af den 3 Juni förlidet år omförmält, att den under de sednast förflutna åren låtit genom föreståndaren för gymnastiska centralinstitutet inspektera endast tio elementarskolor och två folkskolor, men i brist af dertill lämplige personer nödgats på detta ofullständiga sätt utöfva sitt kall, enär institutets föreståndare och öfverlärare äro af sina lärarebefattningar hindrade att öfvertaga en sådan inspektion under den tid, gymnastikundervisningen i skolorna är i gång och att om de möjligen skulle kunna bereda sig någon tid dertill i slutet af vårterminen, är dels denna tid för kort, dels tiden vid läroverken upptagen med lärjungarnes examina. Då direktionen sålunda säger sig endast "undantagsvis" kunna förrätta en inspektion, som likväl borde vara regel, anser den, att en särskild tjänsteman dertill borde förordnas och föreslår att Kongl. Maj:t behagade till nu församlade Riksdag göra framställning om inrättandet af en Öfverinspektörsbefattning för all gymnastikundervisning i Riket, hvilken inspektion äfven borde sträcka sig till folkskolelärareseminarierna, krigsskolan och arméens rekrytskolor.

Regeringen har likväl icke ansett denna angelägenhet för närvarande böra till Riksdagen framställas, sannolikt i följd af beslutet att kräva så få tillökningar som möjligt i statsutgifterna, och måhända äfven derföre att tvänne motioner i samma syftning som denna vid sistlidna riksdag då icke lyckades vinna Ständernas bifall.

Saken synes mig emellertid behjertansvärd, och på föranledande af sakkunnige och för gymnastikens utveckling nitälskande personer har jag derför ansett mig böra upptaga denna fråga för att få utröndt, huruvida här ofvan uttryckta åsigtter vinna Riksdagens bifall, och föreslår i sådant ändamål vördsamt,

att Riksdagen må uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t förorda tillsättandet tills vidare af en inspektör öfver gymnastikundervisningen i hela Riket, samt ett lämpligt anslag till arfvode för en sådan befattning anvisas.

En särskild anledning till detta förslags framställande i närvarande ögonblick är att just nu en särdeles lämplig och i gymnastiken särdeles insigtsfull person, enligt mig lemnad uppgift, skulle kunna erhållas till bestridande af den ifrågavarande befattningen, hvilket ock redan i de vid sista riksdag väckta motioner blifvit omförmäldt.

Jag anhåller om remiss häraf till Stats-Utskottet.

Stockholm den 29 Januari 1867.

L. J. Hierta.